

Nyhedsbrev Nr. 2, maj 2000

Erik Schultz fortalte om sit syn på holisme og realisme, som er beskrevet i hans doktorafhandling og bøger (bl. a. "Personlighedspsykologi på erkendelsesteoretisk grundlag eller Mysteriet om personen der forsvandt", Dansk Psykologisk Forlag, 1988).

Hans udgangspunkt var, at den fænomenologi, som Tranekjær Rasmussen og Franz Fromm underviste i på universitetet var for ensidigt relativistisk. Erik Schultz stillede to synsmåder op overfor hinanden - en *realistisk* og en *relativistisk* og argumenterede for den første.

Det var forfriskende og tankevækkende at blive ført "tilbage" til sin universitetslærdom om Gestaltpsykologien og Fænomenologien og få stillet nogle centrale spørgsmål til diskussion:

- indeholder gestaltpsykologien deterministiske tendenser?
- indeholder fænomenologien (København-skolen) en relativisme, der tenderer det arbitrære?
- hvis alt er subjektivt, kan vi så tale om normalitet/psykisk sygdom eller fejltagelser?
- er der overhovedet noget virkeligt/sandt derude?
- kan vi tale om en materiel og psykisk virkelighed, der kan opfattes ens af os alle?

Dette var nogle af de hovedspørgsmål, som Erik Schultz rejste - og besvarede!

Diskussionen bagefter viste, at disse spørgsmål og hans svar vedkom os alle meget. I det følgende er nogle af deltagernes oplevelser og kommentarer til Erik Schultz' foredrag:

Linda Lassen;

På ét plan lyder problemstillingen som noget abstrakt, teoretisk højtsvævende snak, men som debatten bagefter også viste, var det problemstillinger der var dybt forankrede i den virkelighed (relativistisk eller realistisk oplevet!) som vi allesammen står i - og især har den relevans i den terapeutiske praksis.

Debatten handlede meget om, hvorvidt man som terapeut skal godtage alle klientens oplevelser som sande og ligeværdige, fordi vi jo "allesammen har lov til at opleve det forskelligt" eller om man (og det er min holdning) lader klienten i stikken, når hun kommer med kontaktproblemer, angst, ensomhed m.v. og vi som terapeuter ikke tør påtage os at konfrontere klienten med at alle oplevelser naturligvis kan eksistere, men nogle er altså bedre i kontakt med vores fælles virkelighed.

Det var i øvrigt en pointe, der kom frem under debatten nemlig, at selvom der måske ikke kan påvises en endegyldig objektiv sandhed, er det vigtigt og nødvendigt, at vi har en fælles referenceramme, som vi har vedtaget at geværde os indenfor - for så at sige, at være med i fællesskabet. Det er jo vigtigt, at vi ikke i demokratiets og ligestillingens navn, gør alle oplevelser til lige gyldige, i betydningen ligegyldige. Det var et spændende foredrag, men ikke så provokerende, som Erik Schultz lagde op til!

Mikael Sonne;

Erik Schultz foredrag gav anledning til en spændende diskussion om problemerne ved at forholde sig rent fænomenologisk relativistisk og om nødvendigheden af en realitetsforankring.

I anden del af diskussionen hvor fokus blev rettet mod den terapeutiske situation, blev det tydeligt, at vi samtidig med at vi nødvendigvis må tage afsæt i klientens fænomenologi og folde den ud sammen med klienten, også må være bevidste om og anderkende den realitetsorientering, som er et nødvendigt baggrundsaspekt i vores egen fænomenologi. Med hensyn til Gestaltterapiens teoretiske filosofiske rødder, som vi også kom lidt ind på, kunne det være spændende, hvis vi kunne fortsætte og få uddybet en undersøgelse af, hvorledes Merleau-Ponty måske snarere end Husserl, danner baggrund for Gestaltterapien.

Jørgen Groth;

Erik Schultz' foredrag bragte mig til at tænke på følgende:

Terapi handler om at leve det gode liv. Dertil kræves kontakt. For at være i kontakt må vi have med realiteterne at gøre. Ikke bare hvad vi synes, men det som findes. Faktisk. Så er vi ved realiteterne og deres vigtighed og klienternes opmærksomhed på det faktiske. Samtidig synes jeg, at Merleau-Ponty's tanker om, at subjekt/objekt konstituerer hinanden og at det er i den faktiske forbindelse til kendsgerningerne, vi kommer tilstede - passer med hvad Erik Schultz siger. Jeg tænker på hvordan vi (og klienterne) forholder os til eksistentialerne, som jo er kendsgerninger, og på forskellien mellem Amerikansk og Europæisk Gestaltterapi:

I USA har de mere opmærksomhed på det fænomenologiske, forstået som det relative, det oplevede - I Europa har vi mere opmærksomhed på eksistensens vilkår og derved på kendsgerningerne, som ikke bare kan vælges fra.

Ved næste medlemsmøde diskuterer vi videre....